

150. Torstaina 21 päivänä marraskuuta 1996

kello 18.40

Päiväjärjestys

Ilmoituksia

Toinen käsittely

1) Hallituksen esitys laiksi vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain muuttamisesta 4751

Hallituksen esitys 219/1996 vp
Liikennevaliokunnan mietintö 8/1996 vp

2) Hallituksen esitys laiksi opettajan-
koulutuslain 11 §:n muuttamisesta 4752

Hallituksen esitys 138/1996 vp
Sivistysvaliokunnan mietintö 15/1996 vp

3) Hallituksen esitys laiksi opintotuki-
lain muuttamisesta 4753

Hallituksen esitys 161/1996 vp
Sivistysvaliokunnan mietintö 16/1996 vp
Lakialoite 43/1995 vp

4) Hallituksen esitys laeiksi vuosiloma-
lain 6 §:n, palkkaturvalain 12 §:n ja meri-
miesten palkkaturvalain 12 §:n muuttami-
sesta 4755

Hallituksen esitys 191/1996 vp
Työasiainvaliokunnan mietintö 16/1996
vp

Ensimmäinen käsittely

5) Hallituksen esitys laiksi lukioiden ja
ammattillisten oppilaitosten opiskelijoiden
koulumatkatuesta 4755

Hallituksen esitys 160/1996 vp
Sivistysvaliokunnan mietintö 17/1996 vp

Puhetta johtaa puhemies Uosukainen.

Nimenhuudon sijasta merkitään läsnä oleviksi
ne edustajat, jotka osallistuivat edelliseen täysis-
tuntoon, sekä ed. Aura.

Päiväjärjestyksessä olevat asiat:

1) Hallituksen esitys laiksi vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 219/1996 vp
Liikennevaliokunnan mietintö 8/1996 vp

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on liikennevaliokunnan mietintö n:o 8. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 5, 6, 6 a, 7, 8 ja 24 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

2) Hallituksen esitys laiksi opettajankoulutuslain 11 §:n muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 138/1996 vp
Sivistysvaliokunnan mietintö 15/1996 vp

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on sivistysvaliokunnan mietintö n:o 15. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään la-
kiedotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelu:

Ed. T a k k u l a : Arvoisa puhemies! Muutama sana tästä hallituksen esityksestä. Täysin valiokunnan kannanottoon en voi yhtyä, koska tässäkin salissa olen monta kertaa kuullut, että taloudellinen tilanne on jo saatu vakautettua ja sitä kautta uusi nousu on edessä eikä leikkauksia enää tämä hallitus tule toteuttamaan. Tässä nyt oli kysymys hyvin pienestä leikkauksesta mutta sillä tavalla näen, kun olemme tietoyhteiskunnassa tai informaatioyhteiskunnassa, jonka todellisuudessa pitäisi olla sivistisyhteiskunta, että silloin tästä opettajien sapattivapaajärjestelmästä, mistä nyt toisaalla on vaahdottu, ei tulisi luopua vaan tämä laki pitäisi muuttaa meidän vastalause-ehdotuksen mukaisesti ja näin ollen antaa mahdollisuus, että ne harjoittelukoulujen lehtorit, jotka ovat tehneet pitkäjänteistä tutkimustyötä, saisivat myös jatkossa vuoden päästä mahdollisuuden koota ne työnsä puolen vuoden sapattivapaan aikana. Tätä kautta myös tämä tärkeä perustutkimus ja pedagogiikkaan liittyvä tutkimus voisi mennä toivotulla tavalla eteenpäin. Tässä nyt hajanaisesti nämä ajatukset ja yksityiskohtaisessa käsittelyssä siis tullaan sitten esittämään meidän vastalauseemme mukaiset pykäläehdotukset.

Ed. A l a - H a r j a : Arvoisa puhemies! Kysymyksessähän on opettajankoulutusyksiköiden lehtoreilla ja harjoittelukoulun rehtoreilla ja lehtoreilla ollut oikeus puolen vuoden täyspalkkaiseen sapattivapaaseen opiskelua varten ja säästösyistä tästä on nyt luovuttu. Asiantuntijoiden mukaan myös koulutus tarvitsee vähän uudistamista. Se ei ole aivan vastannut tarkoitustaan, ja siinä mielessä nyt selvitetään opettajankoulutuksen täydennyskoulutuksen ja jatkokoulutuksen uudistamista ja myös näiden lehtoreiden ja rehtoreiden lisäkoulutuksen uudistamista.

Valiokuntahan mietinnössään lausuikin, että

sekä vakinaisten lehtorien ja rehtorien oikeutta ja velvollisuutta virkavapauteen ... Anteeksi, siis että tätä opettajien oikeutta pitäisi kehittää pikaisesti kokonaisvaltaisesti ottaen huomioon muut koulutusmahdollisuudet. Meillähän on budjetissakin rahaa opettajien lisäkoulutukseen ja on myös pd-koulutus, opettajakouluttajien erikoistumisohjelma ja täydennyskoulutus, jossa vuorotteluvapaa voisi tulla kysymykseen. Joten tämä laki oikeastaan kumoaa vuodeksi vanhaaikaisen lisäkoulutuksen ja toivotaan, että jatkossa saamme aikaan vastaavaa hyvää lisäkoulutusta näille lehtoreille ja rehtoreille.

Ed. T a k k u l a : Arvoisa puhemies! Lyhyestä virsi kaunis. Tähän totean sen verran, että nythän tämä menee liian pitkälle, kun tätä lykätään viisi vuotta eteenpäin. Niin kuin jo edellä mainitsin, säästöihin ei olisi enää tarvetta niiden selvitysten mukaan, mitä tässä salissa on kuultu.

Haluaisin sivistysvaliokunnan puheenjohtajalle ed. Ala-Harjalle sanoa, että minun mielestäni valiokunnan kannanotto, niin kuin valiokunnassakin toin esille, on virheellinen, kun sanotaan, että "hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella". Tämä on virheellinen kohta. Minulle kerrottiin, että tämä on yleinen fraasi. Kyllähän se selvitys, minkä me saimme, oli meidän vastalauseemme mukainen. Meillä oli kolme asiantuntijaa kultavana, joista kaksi oli sitä mieltä, että tässä tulisi toimia juuri niin, kuin me esitimme. Siis nyt lykättäisiin tätä vain vuodella eteenpäin ja sen jälkeen tämä järjestelmä alkaisi pyöriä normaalisti, niin kuin se pyöri ennen tätä valitettavaa säästöä, mikä tapahtui edellisen hallituksen aikana. Nyt on mahdollisuus siitä vapautua. Se säästö, mitä tältä alueelta on tarpeen ottaa, on jo varmasti otettu.

Ed. A. O j a l a : Arvoisa rouva puhemies! Ed. Takkulalle toteaisin, että tämä valiokunnan edellytys täällä toteaa, että "pikaisesti kehitetään kokonaisuutena". Se ei suinkaan tarkoita, että sen tarvitsee kestää viittä vuotta. Näin ollen se voi tulla huomattavasti aikaisemmin. Ainoastaan heidän mahdollisuutensa päästä sapattivapaalle on nyt seisoksissa kenties ne viisi vuotta. Mutta jos tapahtuukin nopeammin tämä kehittäminen ja todetaan, että täällähän onkin hyviä hommia, nämähän voidaankin ottaa nyt käyttöön, niin uudistus voi tulla vaikka vuoden tai puolen vuoden päästä. Ei ole mitään estettä tähän.

Minusta opettajankoulutus on yhtenä paino-

pistealueena myös talousarviossa. Siellä on erittäin voimakkaasti painotettu opettajien jatkokoulutusmahdollisuuksia ja annettu sinne myös määrärahoja. Luulen, että sitä kautta myös tätä kokonaisuutta ollaan kehittämässä ja katsotaan muutkin vaihtoehdot kuin yksin sapattivapaa.

Ed. A l a - H a r j a : Arvoisa puhemies! Ed. Takkulalle muistuttaisin, että ei Suomen valtiontalous ole vielä läheskään kunnossa. Ensi vuonakin otetaan lähes 40 miljardia lisää lainaa, joten ne säästöpäätökset, jotka hallitusohjelmassa eduskunnassa lyötiin lukkoon, on aihetta viellä läpi. Tämä säästölaki on voimassa vuoteen 1999 asti eikä viittä vuotta, ja näistä pienistä säästöistä se säästö koostuu. Sen takia olimme tämän takana, kun vielä saimme myös ministereiltä selvityksen siitä, että suunnitellaan parempaa ajanmukaista opettajankoulutusta.

Sen lisäksi budjetissa on lisärahaa opettajien täydennys- ja jatkokoulutukseen, joka on välttämätöntä sen vuoksi, että koululainsäädäntö muuttuu ja opettajat tarvitsevat tietoa, miten toimia. Siihen nämä budjetin lisärahat on tarkoitettu.

Ed. T a k k u l a : Arvoisa puhemies! Ihan lyhyesti ed. Ala-Harjalle sen verran toteaisin, mitä tulee puheeseen valtiontalouden säästöistä ja vielä valtiontalouden vakaudesta, että olen vain opposition edustajana kuunnellut, mitä hallituksen ministerit kertovat siitä, kuinka talous on nyt saatu vakautettua ja kuinka nyt ei enää uusia säästöjä ole tulemassa. Tämä ei perustu suinkaan mihinkään muuhun kuin sellaiseen tietoon, mitä ministerit ovat antaneet osittain muualla julkisuudessa ja osittain myös tässä salissa. Tämä on tässä perustana ja pohjana.

Toisaalta säästöjä, mitä tehdään, on arvioitava myös sen mukaan, että on priorisoitava, mikä on tärkeää ja mikä ei. Henkilökohtaisesti edustan tässä sitä kantaa, niin kuin edustaa myös vastuullinen oppositioryhmämme valiokunnassa, että tämä ei ole sellainen kohde, mistä sivistysyhteiskunnassa pitäisi säästää, vaan tämä on hyvin hyvin pieni puro, jonka pitäisi antaa nyt virrata vapaana. Se toisi tälle maalle monenlaista henkistä hyvää ja näkyisi myös tulevaisuudessa entistä parempana koulussa tehtävänä työnä ja pedagogiana.

Yleiskeskustelu julistetaan päättyneeksi.

P u h e m i e s : Asian käsittely keskeytetään.

3) Hallituksen esitys laiksi opintotukilain muuttamisesta

Toinen käsittely

Hallituksen esitys 161/1996 vp

Sivistysvaliokunnan mietintö 16/1996 vp

Lakialoite 43/1995 vp

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on sivistysvaliokunnan mietintö n:o 16. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelu:

Ed. T a k k u l a : Arvoisa puhemies! Tästä asiasta käytiin äsken ensimmäisen käsittelyn yhteydessä kohtuullisen värikäs keskustelu. Kovin paljon en enää tähän asiaan ota kantaa. Totean, että me keskustassa, tältäkin osin vastuullisessa oppositiossa, hyvin pitkälle olemme sitä mieltä, että hommien pitää toimia linjakkaasti. Edellinen hallitus teki opintotuki uudistuksen. Olisimme halunneet, että sitä olisi jatkettu. Valitettavasti tällä hallituksella ei sen alkumetreilläkään riittänyt innostusta loogiseen jatkotyöhön, vaan katsottiin, että yksi painopistealue säästöissä voisi olla opintotuki, ja sen mukaan toimittiin.

Nyt on pieni parannus tulossa. Siitä pienestä parannuksesta lausumme kiitoksen. Se osoittaa, että sosiaalinen omatunto on heräilemässä. Näin ollen on toivottavissa, että ehkäpä jossakin vaiheessa voidaan päästä vielä sille tasolle, mikä Ahon hallituksen aikana oli. Kuitenkin toivomme, että nyt jatkettaisiin kehitystä siltä pohjalta, miten Ahon hallitus linjasi opintotukilainsäädäntöä.

Meillä on tähän asiaan ed. Aulan tekemä lakialoite. Tulemme yksityiskohtaisessa käsittelyssä toimimaan sen mukaan, että annamme myös muulle eduskunnalle mahdollisuuden lähteä tähän pitkäjänteiseen kehittämistyöhön mukaan opintotukiasiassa ja sitä kautta saattamaan opiskelijoiden asian oikealle ja tämän ajan vaatimalle tasolle.

Ed. T y k k y l ä i n e n : Arvoisa puhemies! Haluaisin todeta vielä opintotukilaista, että on myönteinen asia tässä työttömyyden vaikeassa tilanteessa, että opiskelijoiden opintorahan ikärajaa on voitu alentaa. Haluaisin todeta ed. Takkulalle, että tämä korjaus olisi ollut mahdollista tehdä jo Ahon hallituksen aikana, mutta valitettavasti painopisteet olivat erilaisia.

Voidaan ilolla todeta, että sekä kokoomuksella että sosialidemokraattisessa puolueessa painotukset ovat tällä hetkellä opiskelijoiden aseman parantamiseksi. Nimenomaan myös opintotukilain muuttamisen kohdalla on selvä osoitus, että olemme menossa parempaan suuntaan. Nuoret ihmiset tarvitsevat myös hallituksen tukea. Toivoisin, että voisimme edetä myöhemmässä vaiheessa 18 ikävuoteen, mutta se ei tule ensi vuonna, vaan toivottavasti seuraavana.

Ed. **V e h v i l ä i n e n** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluaisin todeta ed. Tykkyläiselle sen, että olen samaa mieltä siitä, että nuoret tarvitsevat hallituksen tukea. Mutta tämä hallitus oli heti ensi töikseen valmis leikkaamaan nuorten toimeentuloa 125 miljoonaa markkaa vuonna 1995. Siinä mielessä tämä on hyvin pieni kädenojennus, kun yksi ikäluokka tulee lisää nyt parannetun opintorahan piiriin.

Ed. **T y k k y l ä i n e n** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vastauspuheenvuorossani haluaisin todeta, että useamman vuoden ajan olen hoitanut opintotukilakiasioita sivustysvaliokunnassa. Valitettavasti keskusta ei ole aina tehnyt niin, kuin on puhunut, kuten täällä tänäänkin on voitu todeta. Korjauksia ei ole tehty, niin kuin on puhuttu.

Ed. **T a k k u l a** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä me voimme jatkaa tätä keskustelua vaikka kuinka kauas, miten on tehty ja miten ei. Nyt, ed. Tykkyläinen, meillä on rakentava ehdotus. Se on parempi kuin hallituksen ehdotus, pidetään sitä pohjana. Me uudet edustajathan olemme tulleet tänne sen vuoksi, että kaikki asiat eivät ole menneet aivan paikalleen. Myös vanhat edustajat ovat tulleet valituiksi niillä lupauksilla, mitkä lupasivat uutta näidenkin asioiden kohdalla.

Tässä on kaksi lakiesitystä, edetään sen pohjalta, joka on parempi, jos se mittaa sitten sitä sosiaalista omaatuntoa nuorten silmissä. Eikö-hän jätetä keskinäinen syyttely tästä pois ja katsota, mikä on parasta. Emmekö me halua antaa lapsillemme ja nuorillemme vain parasta mahdollista? Tältä pohjalta toimitaan eteenpäin.

Ed. **A i t t o n i e m i**: Rouva puhemies! Keskustellaan vain, mitäs tässä, lämmintä ja katto pään päällä, eihän meillä mitään estettä ole ja illassa aikaa.

Minua ihmetyttää ed. Tykkyläinen, joka on rehellinen, tunnollinen kansanedustaja, kun hän tietyllä tavalla vääristelee asioita. Ei hän valehtele, mutta vääristelee. Oikeastaan voisin viitata aikaisempaan puheenvuorooni asiasta, ja hän voisi lukea keskustan vastalauseen. Siinä näkyy selvästi, että Ahon hallituksen aikana aloitettiin opintotukijärjestelmän uudistaminen, opintorahan tasoa nostettiin tuntuvasti. Teidän aloituksenne oli se, että leikkasitte etuja opiskelijoilta, kun Lipposen hallitus tuli valtaan Suomessa.

Keskustan tarkoitushan oli aikanaan, kun ensimmäinen vaihe suoritettiin — tai oikeastaan edellisen hallituksen aikana, siinä oli kokoomus myös mukana — että ensimmäisessä vaiheessa tehtiin opintorahan korotus. Sen jälkeen oli tarkoitus puuttua ikäkysymykseen, josta on nyt ed. Aulan rinnakkainen aloite. Se kun hyväksytään, niin silloin on edetty täsmälleen siihen, mitä keskusta tarkoitti edellisen hallituskauden aikana, kun aloitti opintotukijärjestelmän uudistamisen. Silloin ollaan yhtä mieltä siitä, että on toteutettu Ahon hallituksen hyvät aiheet, kun hyväksytään opposition vastalause, missä asiat on järjestetty kuntoon. Näin se on, ed. Tykkyläinen, täytyy vähän ojentaa asioissa.

Ed. **A l a - H a r j a** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On hyvä kyllä muistaa, että opintotukea korotettiin jo Holkerin hallituksen aikana, ja silloin valtionalous oli paljon parempi kuin tällä hetkellä. Ahon hallituksen aikana valtio tosin velkaantui, mutta silloin pidettiin huolta opiskelijoista ja tehtiin tämä uudistus.

Mutta niin suurta velkataakkaa ei ole koskaan Suomen valtiolla ollut kuin Lipposen hallituksella oli, kun se tarttui vallan kahvaan. Silloin tehtiin säästöohjelma, jonka seurauksena meillä on nyt vakaa tilanne. Siihen ohjelmaan liittyivät nämä pienet säästöt kaikilta; myöskin opintotuesta otettiin vähän ja kaikilta muiltakin. Nyt tässä on voitu jo kuitenkin tehdä parannuksia.

Minusta on aivan turha tällaisesta kiistellä, koska tässä on kuitenkin koko ajan opiskelijoiden aseman parantaminen ollut kaikissa hallituksissa pääasia, mutta sen mukaan, miten on mahdollisuuksia. Nyt on ilolla todettava, että tässä on sekä laajennettu opintotukioikeutta että myös kuukausimäärää ja sillä tavalla korkeakouluopiskelijoille annettu tasapuolinen mahdollisuus opiskella, niillekin, joilla on pitkä opiskeluaika, kuusi vuotta esimerkiksi lääketieteellisessä.

Ed. Tykkyläinen: Arvoisa puhemies! Olen aina pyrkinyt olemaan eduskuntatyössä totuudenmukainen ja haluan olla edelleenkin. Oli hyvä todeta myös ed. Ala-Harjan puheenvuoron suhteen, että Holkerin hallitus jätti tämän maan taloudellisen tilanteen hyväksi. Silloin olisi voitu tehdä päätöksiä Ahon hallituksen aikana siitä, että opintotuen saajien ikäraja olisi voinut olla 18 vuotta. Tässä yhteydessä, kun tiedetään, miten vaikea taloudellinen tilanne on, on hyvä, että on voitu alentaa ikärajaa 19 vuoteen. Ed. Aittoniemi aivan hyvin oivaltaa tämän, hän on niin pitkään ollut edustajana ja on myös rehellinen edustaja. Toivoisin, että hän ei vääristele asioita, vaan yhdessä on hoitamassa asioita eteenpäin, että nuoret opiskelijat voisivat saada myös hyvän toimeentuloturvan.

Ed. Aittoniemi: Rouva puhemies! Minä olen todella rehellinen, kiitoksia, niin rehellinen, että on jo tyhmyyden rajoilla minun rehellisyyteni. Mutta haluan kuitenkin vanhan fraasini todeta: Holkerin hallituksen aikana romutettiin tämän maan talous perusteellisesti. Ahon hallituksen aikana vaikeissa olosuhteissa muurattiin maan talouden peruskivet uudelleen ja siitä huolimatta pystyttiin auttamaan myös opiskelijoita. Siitä huolimatta tämä hallitus, vaikka sai suhteellisen hyvältä pohjalta jatkaa maan talouden hoitoa, ei pääse puuhun eikä pitkään eikä pysty kuin yhdellä vuodella muuttamaan opintotuki uudistusta. Kyllä vähän kallellaan tämä laiva on, ed. Tykkyläinen, mutta eihän meidän tästä kannata sen enempää riidellä.

Yleiskeskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemies: Asian käsittely keskeytetään.

4) Hallituksen esitys laeiksi vuosilomalain 6 §:n, palkkaturvalain 12 §:n ja merimiesten palkkaturvalain 12 §:n muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 191/1996 vp
Työasiainvaliokunnan mietintö 16/1996 vp

Puhemies: Käsittelyn pohjana on työasiainvaliokunnan mietintö n:o 16. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta
ensimmäisen lakiehdotuksen 6 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,
toisen lakiehdotuksen 12 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike sekä
kolmannen lakiehdotuksen 12 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotusten toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

5) Hallituksen esitys laiksi lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten opiskelijoiden koulumatkatuesta

Ensimmäinen käsittely
Hallituksen esitys 160/1996 vp
Sivistysvaliokunnan mietintö 17/1996 vp

Puhemies: Käsittelyn pohjana on sivistysvaliokunnan mietintö n:o 17.

Keskustelu:

Ed. Vehviläinen: Arvoisa puhemies! Tämä esitys laiksi lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten opiskelijoiden koulumatkatuesta on erityisen hyvä ja tarpeellinen, mutta tässä on kaksi pienekköä puutetta, joiden vuoksi keskustaa on jättänyt asiassa vastalauseen.

Ensimmäinen ongelmallinen asia on se, että tuki maksetaan pienempänä, jos oppilas ei voi käyttää joukkoliikennettä tai oppilaitoksen ylläpitäjän järjestämää kuljetusta. Tällaisessa tapauksessa opiskelija saisi vain 70 prosenttia joukkoliikenteessä vastaavalta matkalta maksetusta tuesta.

Toinen huono asia on, että koulumatkatuen ulkopuolelle jäävät viikonloppumatkat opiskelupaikkakunnalta kotiin. Näistä matkoista, kuten hyvin tiedetään, aiheutuu huomattavan suuret kustannukset varsinkin siellä, missä kouluverkko on harva ja etäisyydet pitkät.

Nämä kaksi asiaa olisi pitänyt mielestämme korjata ehdottomasti.

Ed. Ala-Harja (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ed. Vehviläiselle vastaan, että viikonloppumatkojen korvaaminen ei ole tällä hetkelläkään voimassa, ja silloin tämä laki olisi ollut menoja lisäävä ja näitä lisärahoja meillä ei nyt ole käytettävissä. Tämä on aivan hyvä ja varmaan selvitettävä asia. Kun mahdollisuuksia tulee, niin voidaan myös se ottaa huomioon.

Mutta kyllä siinä on hyvin suurta vaihtelevuutta, kuinka usein oppilaat, jotka voivat olla eri puolella Suomea, käyvät kotona ja millä konsteilla. Se on aika iso asia myös rahallisesti. Hyvä se on selvittää.

Mutta sinänsä tämä on kuitenkin sellainen laki, joka on tasapuolinen siinä mielessä, että siinä kuitenkin opiskelijat saavat eri mahdollisuuksia. Jos he käyttävät julkista joukkoliikennevälinettä, niin voidaan sopia liikennöitsijän tai koulun kanssa tai voidaan maksaa oppilaille suoraan ja Kansaneläkelaitos on toimeenpanija. Kyllä tämäkin on uudistus ja selvästi tekee oikeutta opiskelijoille. Hyvin monet asiantuntijatohan olivat tähän tyytyväisiä, vaikka todellista täydellistä maksukorvaustahan ei voida kellekään maksaa, koska siinä on omavastuu. Onhan hyvä toisaalta, että omavastuu on olemassa myös.

Ed. T a k k u l a (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämän lakiesityksen kohdalla on todettava kyllä pääpiirteissään, niin kuin eilen, kun puhuimme hallituksen esityksestä laiksi vieraskielisistä kouluista, että nämä ovat hyviä esityksiä. Ne ovat pääsääntöisesti hyviä esityksiä. Näin ollen silloin, kun on hyvä esitys, vastuullinen oppositio myös antaa tunnustuksen siitä esityksestä. Tosin, niin kuin ed. Vehviläinen totesi, tässä on pieni kauneusvirhe eli omavastuukysymys. Niille, jotka eivät voi käyttää joukkoliikennettä, korvataan 70 prosenttia kuluista. Nyt on tietenkin muistettava, että sinne jää 30 prosenttia omavastuuta, mutta sitten on myös omavastuu niin, että alle kymmenen kilometrin matkaltahan tätä tukea ei saa eli näille tulee kaksinkertainen omavastuu.

Se, mikä tässä mietityttää näin pitkien etäisyyksien miestä pitkien etäisyyksien maakunnasta, on se, mistähän tämä 70 prosenttia ylipäättään tuli, miksi juuri 70 prosenttia korvataan. Siihen ei oikein selvitystä saatu, mutta ehkä se jostakin hihasta tuohon lakiesitykseen tuli. Näin ollen tämä on pieni kauneusvirhe. Mutta uskon ja toivon, että kun me olemme tehneet vastalauseen, niin tätä kautta tämä pieni kauneuspilkku tai virhe saadaan korjattua ja laki saa tältä osin miltei täydellisen muotonsa. Mutta kaiken kaikkiaan tämä esitys on hyvä, oikean suuntainen. Tällaisia toivoisi hallitukselta lisää.

Ed. L a h t e l a : Arvoisa rouva puhemies! On hyvä, kun tässä on vain yksi kauneuspilkku. Sen voi todeta ja hyvä, että oppositionkin taholta on huomattu, että tässä on paljon hyvää. Minusta tämä on kokonaisuutena aika hyvä esitys. Tässähän, niin kuin aikaisemmin opintotukilain osalta, on niin, että kaikista voitaisiin saada parempia, kun laitettaisiin lisää rahaa, mutta tällä hetkellä ilmeisesti rahaa ei ole hirveän viljalti jaossa, että sitä voitaisiin kylvää joka paikkaan.

Mutta kuljetukseen ja nuorempiin opiskelijoihin liittyen sen sijaan toivoisi, kun meillä rahaa alkaa viljalti olla valtiontaloudessa ja kunnissa, että peruskoululaisten kuljetusmatkajuttu pitäisi saada jossakin vaiheessa hoidettua. Nythän lie nee viisi kilometriä näiden vanhempien, ylempi luokkalaisten osalta raja, jonka jälkeen saa matkan, mutta sitä lyhyemmältä ei saa. (Ed. Takkula: Se koskee lukioita!) Kun tänä päivänä miettii sitä tilannetta, niin moniko aikuinen ihminen lähtee viittä kilometriä kävelemään? Monessa tapauksessa maaseudulla vaarallisissa olosuhteissa, korkeiden lumipenkkojen takaa pienet lapset kulkevat, se on liikenneturvallisuustekijä. Sen takia voisi toivoa, että sitä rajaa laskettaisiin huomattavasti alemmas johonkin kolmeen kilometriin, koska tämä kuljetus on vanha jäänne, joka on ollut voimassa pitkään ja lähtenyt tietysti niistä ajoista, kun mekin kävimme koulua, jolloin hiihdettiin pitkiä matkoja, mutta se ei enää sovi tähän päivään.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

P u h e m i e s : Eduskunnan seuraava täysistunto on huomenna perjantaina kello 13.

Täysistunto lopetetaan kello 19.09.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Seppo Tiitinen